

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ผู้สอน ครูพัชรินทร์ ภูชนะศรี

เรื่อง อ่านร้อยกรอง

ทำนองเสนาะ

การอ่านออกเสียง

บทร้อยกรอง

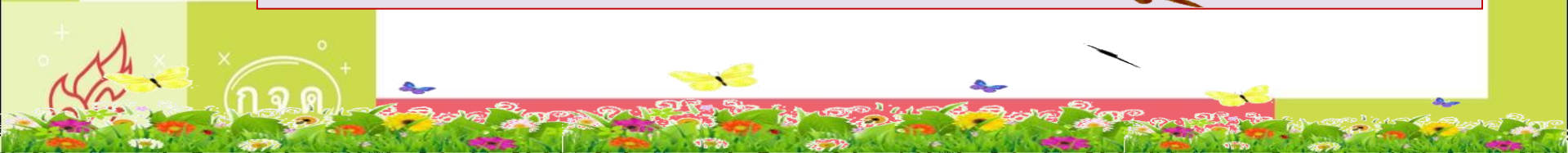

ขอขอบคุณ youtube

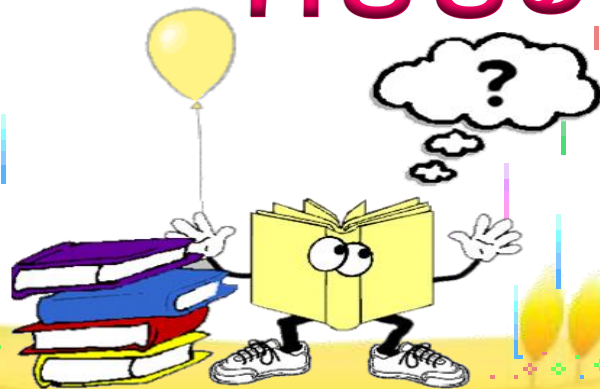
ร้อยแก้ว

เป็นข้อเขียนที่นำคำและสำนวน
มาเรียบเรียงเป็นข้อความหรือเรื่องราว
ที่สละสลวยด้วยกระบวนการเขียน
แบบต่าง ๆ

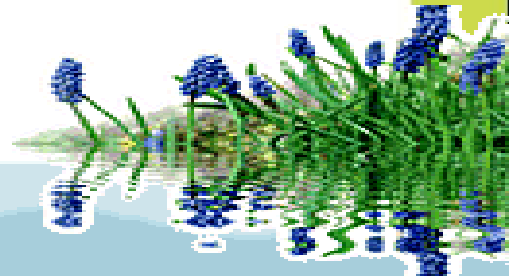
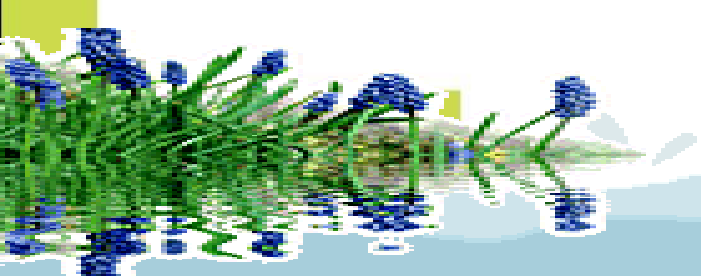
ร้อยกรอง

คืออะไร

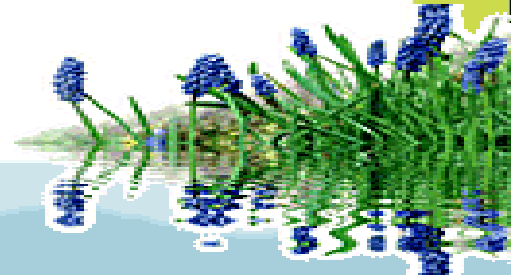
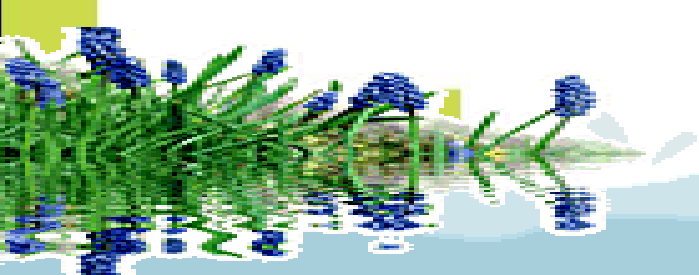

ร้อยกรอง เป็นบทประพันธ์
ที่เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำ
แต่ละวรรคแต่ละบท ให้สัมผัส
คล้องจองประณีตบรรจงตาม

ลักษณะกฎเกณฑ์ของฉันทลักษณ์
ทำให้เกิดเสียง จังหวะ ลีลา
เนื้อหาที่ไพเราะงดงาม

การอ่านร้อยกรอง

การอ่านบทร้อยกรอง

อาจแบ่งได้เป็น

อ่านแบบธรรมดา อ่านแบบเจรจา

และอ่านแบบทำนองเสนาะ

อ่านแบบธรรมชาติ
เป็นการอ่านออกเสียง
ตามปกติเหมือนอ่านร้อยแก้ว
แต่มีจังหวะ วรรคตอน
เน้นสัมผัสตามคำประพันธ์

อ่านแบบเจรจา

เป็นการอ่านออกเสียงเหมือนอ่านร้อยแก้ว
แต่เน้นจังหวะ วรรคตอนและเน้นเสียง
เพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก (คล้ายการพูด)

www.google.co.th/search?q=ภาพ gif

อ่านแบบทำนองเสนาะ
เป็นการอ่านมีสำเนียง สูง ต่ำ
หนัก เบา ลั้น ยาว เป็นทำนอง
เหมือนเสียงดนตรี

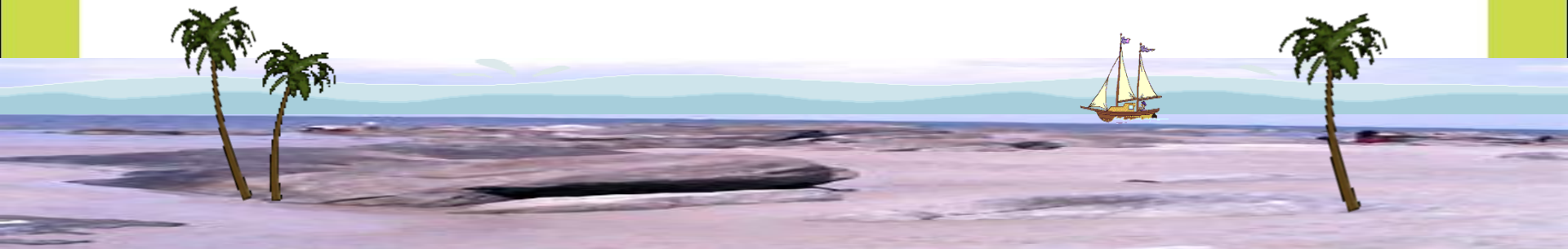

มีการเฝ้าเสียงตามจังหวัด
ลือลา และท่วงทำนอง
สอดแทรกอารมณ์ความรู้สึก
ไปตามเนื้อหาของบทร้อยกรอง

เช่น ชมความงาม เกี่ยวพาราตี
โกรธเกรี้ยว ตัดพ้อ คร่ำครวญ
การอ่านร้อยกรอง ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. รู้ลักษณะและจังหวะ

ของบทร้อยกรองแต่ละประเภท

เช่น กาพย์ยานี ๑๑ กลอนสี่

โคลง ฉันท์ และร่าย ฯลฯ

๒. อ่านเสียงคำให้ถูกต้องตาม
อักขรวิธี โดยเฉพาะตัว ร ล
คำควบกล้ำ เพื่อไม่ให้ความหมาย
คลาดเคลื่อน เช่น รัก ลัก ปา ปลา ฯลฯ

๓. รู้วิธีอ่าน เช่น

- เน้นเสียงคำสัมผัสให้ชัดเจน

และทอดเสียงคำสัมผัสระหว่างบท

ให้ยาวกว่าปกติ

- เน้นเสียงสูงและดังก้องในคำที่มีเสียงวรรณยุกต์จัตวา เช่น ไหล
อาศัย

- ไม่เอื้อนเสียงคำที่มีสระเสียงสั้น
และเบา เช่น เลาะ แหล่ง

- อ่านเสียงเบาและรวบเสียงคำ
ที่มี ๒ พยางค์ ในคำที่ฉันทลักษณ์
บังคับให้ออกเสียง ๑ พยางค์
โดยให้เสียงตกที่พยางค์หลัง
เช่น ลำราง ชโลม ฯลฯ

- ต้องเอื้อนเสียงและทอดจังหวะ
ให้ช้าลงเมื่ออ่านจบบท

ผู้อ่านต้องเข้าใจจังหวะ

ในการอ่าน การแบ่งวรรคตอน

เกิดอารมณ์คล้อยตามเสียงต่าง ๆ

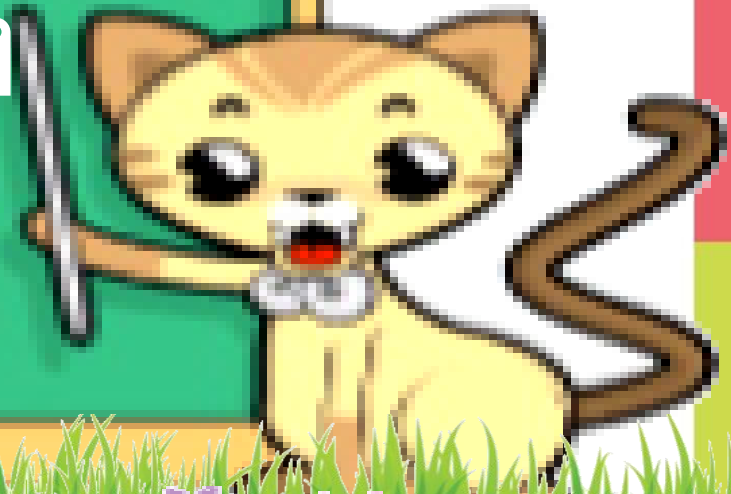
ของบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียง

กลอนบทละคร

★

ลักษณะคำประพันธ์

แต่งเป็นกลอนบทละคร

★

กลอนบทละคร

เป็นกลอนลำนำชนิดหนึ่ง ที่เล่าเรื่องราว
มีเหตุการณ์ มีตัวละคร ใช้เป็นบทแสดงละคร
เช่น เรื่องอิเหนา รามเกียรติ์ สังข์ทอง ฯลฯ

กจค

ลักษณะกลอนบทละคร

กลอนบทละคร หนึ่งบทมี ๒ บาท **บาทแรก**

เรียกว่าบาทเอก และบาทที่สองเรียกว่าบาทโท

๑ บาท มี ๒ วรรค (หรือ ๑ คำกลอน)

๑ บทจึงมี ๔ วรรค วรรคละ ๖ - ๙ คำ

คำขึ้นต้นบท กลอนบทละคร

มีคำขึ้นต้นหลายแบบ และคำขึ้นต้นนั้น

ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนคำเท่ากับวรรคอื่น ๆ

อาจจะมียเพียง **๒ คำ** ก็ได้ คำขึ้นต้นมีดังนี้

๑. มาจะกล่าววบทไป

มักใช้เมื่อขึ้นต้นเรื่อง

หรือเริ่มเหตุการณ์ใหม่ เช่น

มาจะกล่าวบทไป
เทพไทสิงสู่อยู่พฤกษา
สงสารนางจันท์กัลยา
เจ้ามาเหนื่อยยากลำบากกาย

๒. **เมื่อนั้น** ใช้สำหรับผู้มียศสูง
หรือผู้เป็นใหญ่ในที่นั้นตามเนื้อ
เรื่อง เช่น กษัตริย์ ราชวงศ์

เมื่อนั้น

มเหสี/โศกา/อยู่ป่าใหญ่
ขึ้นมา/จากท่า/ชลาลัย
ไม่รู้ที/จะไป/แห่งใดเลย

กจต

๓. **บัดนั้น** ใช้ขึ้นต้น

สำหรับผู้น้อยลงมา เช่น

เสนา ไพร์พล

บัดนั้น

เสด็จ/ที่ร่วม/อัชฌาตย์

รับเอา/โฉมงาม/ทราชม้วย

สาวใช้/ขึ้นไป/ยังในวัง

กจด

การอ่านกลอนบทละคร

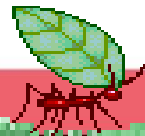
อ่านเหมือนกลอนแปดหรือ

กลอนสุภาพ บาทเอกให้อ่านเสียงสูง

บาทโทให้ลดเสียงต่ำลง

ก จ ด

จังหวะวรรคตอนในการอ่าน

๑. ถ้ามีวรรคละ ๒ คำ ให้อ่าน

๒/๒/๒

๒. ถ้ามีวรรคละ ๓ คำ ให้อ่าน

๒/๒/๓

ก จ ด

๓. ถ้ามีวรรคละ ๘ คำให้อ่าน

๓/๒/๓

๔. ถ้ามีวรรคละ ๙ คำให้อ่าน

๓/๓/๓

ก จ ด

ทำเครื่องหมาย / แบ่งวรรค

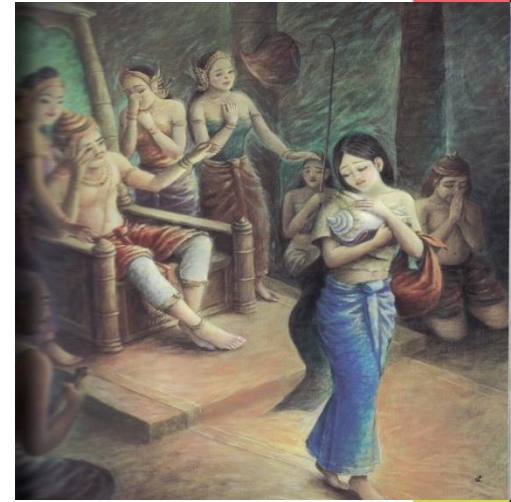
ในการอ่านบทร้อยกรอง

เรื่อง สังข์ทอง

ตอน กำเนิดพระสังข์

ว่าพลาญยกเอาลูกน้อย
น้ำเนตรหยดย้อยดังฝอยฝน
ร้องทูลพระองค์ทรงสถล
น้องคนมีกรรมจะขอลา

ว่าพลา^ง/^ยกเอา/^ลูกน้อย

น้ำเน^{ตร}/^หยด้อย/^ตังฝอยฝน

รื่องทุ^ล/^พระองค์/^ทรงสกล

น้องคน/^{มี}กรรม/^จะขอลา

ฝึกอ่าน บทร้อยกรอง

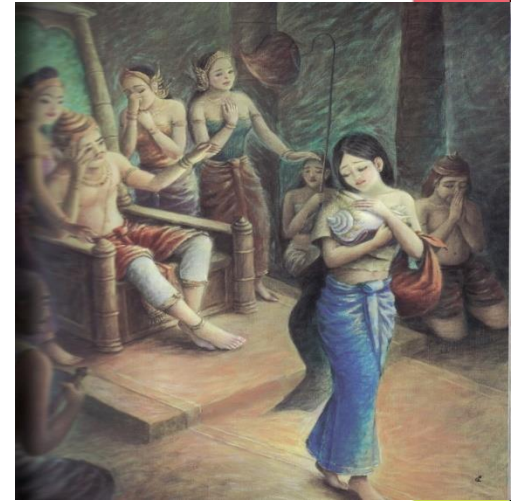
สังข์ทอง

ตอน กำเนิดพระสังข์

กจค

ว่าพลาญยกเอาลูกน้อย
น้ำเนตรหยดย้อยดังฝอยฝน
ร้องทูลพระองค์ทรงสกล
น้องคนมีกรรมจะขอลา

ดูรูปจำร่างเสียยังแล้ว
พระแก้วจะไม่ได้เห็นหน้า
จะไม่คืนคงอย่า**สงกา**
มิได้รองฝ่าพระบาทไป

สิ่งใดเมียได้พลาดพลั้ง
แต่หลังให้ชัดอัชฌาสัย
เมียขอสมาอาภัย
อย่าได้เป็นเวราเลย

ให้พ่ออยู่ยืนได้หมื่นปี

โรคหายามีพ่อคุณเอ๋ย

ไม่เยี่ยมมานานทองดูน้องเลย

ทำเฉยเสียได้ไม่นำพา

กจด

นั่งได้ให้เขามาสังเกต
ตัดเม็ยเสียได้ไม่ดูหน้า
ว่าแล้วนางแก้วบังคมลา
สาวใช้ซ้ายขวาก็ตามไป

